

Så noe helt annet, som kanskje også kan være noe for deg å skrive om. Kanskje nettopp nu når norske igjen skal ta fatt på dette med trelast i Russland. Og til og med i Østerrådene.

Første gang jeg opplevet Quisling var på Festiviteten på Østre Toten. Og jeg kan huske at han kom inn på jødespørsmålet. Jeg husker dette spesielt fordi vi om sommeren hadde levet nesten i en koloni med Madagaskermisjonærer. Han nevnte at man i Frankrike hadde kommet ned et forslag om at Madagasker burde bli omdannet til en nasjonalstat for dem. Han var inne på deres store dyktighet på alle felt også jordbruk. Og omtalen var slik at jeg mest fikk medynk med dem. Før hadde jeg jo allri hørt annet enn at de kun tenkte penger, sett karikaturer og fra 1. skoleklasse av min prektige lærerinne Agnes Nøkleby (en tante av Mentz Sculerud.) var jeg stadig minnet om at jødene drepte Jesus. Hans konklusjon husker jeg som omtrent slik: Sannos man om at de skal få sitt område er det kanskje riktig at det blir en ø, som har havet som grense rundt det hele. Kanskje nevnte han da også andre planer, men jeg husker ikke dette. Imidlertid ble det på den tiden noe senere skrevet noget om at også Russland hadde funnet det riktig å finne en praktisk løsning på jødeproblemet. Og de hadde opprettet en egen jødisk sovjet-republikk. Jeg bet meg fast i navnet Chabrowsk. Senere trodde jeg den het Birobidschan fordi det var navnet som ble nevnt i sammenheng med denne staten. Det ble sagt at her skulle de leve og utvikle videre sinespesielle kultur. De skulle bli som ett av alle de andre folkeslagene. Så herte man bare av og til under krigen at i Russland var en egen jødisk stat. Og jeg trodde at hele dette eksperimentet var utviklet. Men da Garbatshow skulle innkalle til - jeg tror folkekongressen - ble Chabarovsk nevnt som jødisk region som valgte representanter direkte til kongressen. Aftenpostens A-Magasin hadde også en oppstilling som viste dette direkte valget, altså en spesiell stilling. Hele området ble jo først 1922 Sovjetisk og det var vel ferdigføringen av banen som gjorde Garrådet ekstra viktig. I en av min svigerfars (Mendes) skrifter fra 1962 sier han at det nesten ikke lenger bor jøder der: Er det ikke en idé å få frem noe om dette for offentligheten? At ikke bare nasjonalsocialistene forsøkte å løse disse problemene ved å samle dem i østeuropa. Også Frankrike, Sovjet og senest FN har forsøkt seg. Men mest interesse må det vel være om man fra Russisk side nu kunne få en redegjørelse om alle sider ved dette eksperimentet. Tar kopier av hva jeg finner i farten og legger ved. Von Mendes skrift har jeg fler av så jeg sender også med ett eksemplar. Med vennlig hilsen